

FÆLLESSKABER SOM SOCIAL INTERVENTION? INKLUDERENDE FÆLLESSKABELSE DER GØR EN FORSKEL

VELUX HUMPRAXIS PROJEKT BROBYGNING OG FÆLLESSKABENDE PRAKSIS

Hvordan kan inkluderende fællesskabende praksis forebygge marginalisering og overskride aktuelle samfundsmæssige tendenser til etnisk og social polarisering?

(Mørck 2018)

TO HOVEDPROBLEMSTILLINGER

---

1. Udvikling af teori om og metoder til brobygning og fællesskabende praksis:

- Hvilke dilemmaer og muligheder møder projekterne i deres arbejde med engageret fællesskabelse, brobygning og helhedsorienteret forebyggelse?
- Hvordan kan kommuner (i samarbejde med andre parter) skabe tillid og rammer, der engagerer udsatte børn, unge, og deres familier i fællesskabende praksis?

2. Udvikling af metoder til (mere) meningsfulde dokumentationsformer:

- Hvilke former for dokumentationspraksis bedriver projekterne?
- Hvordan kan vi (videre)udvikle dokumentationsformer af inkluderende af brobygning og fællesskabende helhedsorienterede indsatser, så de giver mening for de involverede – fremfor at fremmedgøre de involverede?

FORSKNINGSMETODER: MULTIPLE EMPIRISKE FREMGANGSMÅDER - DET FØRSTE ÅR

- **Deltager-observation** i ('fælles tredje'-)aktiviteter: produktion af videoer, sommercamps, efterårscamps, fællesspisninger, 'tips, tricks og reparation', festivaller, grafittimaling, lektie-hjælp, Nørrebroløb, folkekøkken, Danmarks-kalender-reception, Aktive Drenges tur til Tyrkiet, samt ved deltagernes oplæg i forskellige sammenhænge.
- **Aktivt og multipel forsker-positionering:** fx som kontaktperson og specialeskriver, som frivillige medhjælpere til Nørrebroløb, Øst-festival og lektiehjælp, samt som producenter af alternativ dokumentation i samarbejde med deltagerne
- **Heldags-dialog-møder:** 2x3-4 lærings-labs og 2x2 livsførelseslabs
- **Semistrukturerede interviews:** pt. 12 professionelle fra den Socio-Kulturelle Landsby, Street-Lab, og Gadepulsens Aktive Drenges, + planer om unge og forældre-int.
- **Følge 5 udvalgte medarbejdere og faste møder:** ugentlige mandagsmøder på Nørrebro, samt månedlige landsbysamlinger i Hillerød.
- **Følge projekterne på de sociale medier:** Facebook opslag, video-produktioner, instagram, og mediedækning i aviser, kommentar-spor på de sociale medier.

IDENTITETSFORMATION Gennem DELTAGELSE, TILHØR OG FÆLLESSKABELSE

—
Hvordan arbejdes der med inkluderende
‘fælleskabende praksis’ i og på tværs af **‘det etablerede’**
(statslige, kommunale) aktører, og private,
civilsamfundsaktører, (inklusive familier og borgere i
udsatte positioner)?

- **Gadepulsens projekt Aktive Drengene** (Nørrebro)
- **Street Lab** som del af **Den Sociokulturelle Landsby** (Hillerød)

DELVIS OVERSKRIDELSE AF MARGINALISERING OG POLARISERING

Læring og overskridelse af marginalisering: bane nye veje og samskabe ansvarfulde grænse-positioner i og på tværs af fællesskaber

Fra 'os' vs. 'dem', fra 'talt ned til' / mistillid til dialog, tillids- og fællesskabelse gennem gensidigt, (mere) ligeværdigt samarbejde.

Ændringer af både fællesskaber, 'det man er sammen om' og de deltageres positioner, som skaber sammen

Kollektiv læreprocesser i og omkring projektet: såvel forskeres, professionelles og forskellige involverede og berørte parter deltagelse og positioner ændres - i retning af mere involveret og mere engageret deltagelse omkring forskellige fælles aktiviteter og sager

OVERSKRIDENDE LÆRING – UDVIDENDE OG TRANSFORMATIV LÆRING

---

en kompleks, zigzag-agtig grundlæggende social proces, der foregår i og på tværs af handlesammenhænge og fællesskaber, - altid *delvis* overskridelse af marginal position. (Mørck 2006, 2010)

Overskridende læring – følelse af mening – i forlængelse af sine livsinteresser (fælles interesser), Holzkamp sætter det overfor “defensiv/restriktiv læring”, hvor ‘den lærende’ oplever at være afskåret fra indflydelse på væsentlige livsbetingelser, at være ‘ramt’ af noget – og reagere ud fra umiddelbare behov / kortsigtede interesser (Holzkamp, 2013: 124).

INTERPELLATION I OVERLAPPENDE GRÆNSEFÆLLESSKABER

Oprindeligt: Ideologier interPELLerer individer som subjekter (Althusser, 1983)

Dobbelt proces, hvor ideologien tilråber/prajer subjektet og subjektet lader sig interpellere ved at respondere med genkendelse.

Udover det diskursive aspekt undersøger vi subjekternes *adgang* til *ændret deltagelse og ændrede positioner i de overlappende fællesskaber* – hvor de er sammen om 'noget' sammen med betydningsfulde andre.

Interpellation som kompleks – multipelt i og på tværs af flere fællesskaber – på en og samme tid både overskride og reproducere en marginal position, herunder risiko for følelse af misinterpellation, der skaber midtillid (Mørck, Elholm, Jensen, 2012)

MULTIPLE INTERPELLATIONER – NÅR EN KONFLIKT ESKALERER PÅ NØRREBRO

Isam lader sig praje af **de smås interpellation af ham og træder ind i (subjekt)positionen som 'ældre'**. Han truer igen højlydt med at ville smadre den frivillige, og trods Mias forsøg på at 'desarmere' situationen bliver øjeblikket kun mere kompliceret og omstridt. Flere naboer og forbipasserende følger nu nysgerrigt med fra vinduer (og anden behørig afstand). **Andre igen kigger anonymt med gennem deres telefoner, mens de filmer den tilspidsede situation.**

(Ivyca & Brahims workshop 1: Om StreetDecency)

FRA SKOLEMISTRIVSEL TIL ENGAGERET BROBYGGER

Der foregår også (ideologisk) interpellation gennem fællesskabende dialogisk praksis om brobygnings-aktiviteter og produktion af dokumentation (videoer, livsførelseslister, forskning, oplæg

Fx skal vi møde Cindy, som er næstformand Street-Lab, medforsker og mor i oplæg om hvordan street-lab arbejder med brobygning, unge-inddragelse, og udvikling af meningsfulde dokumentationsmetoder

Taler på vegne af Street Lab, vi har... ingen børn føler de skal skjule hvem de er. Alle kan være sig selv og profilere deres kompetencer

Brobygning. I Street-lab ser jeg de mange kompetencer hver dag, men også folk der har behov.

Livsførelseslisten, at forstå ens barn ud fra det der giver ham mening i livet, sætte ord på følelser, de forskellige parthers perspektiver

FÆLLESSKABENDE, HELHEDSORIENTERET FOREBYGGELSE, I 'STREET LAB' OG I GADEPULSENS 'AKTIVE DRENGE'

(Bande)-forebyggelse og helhedsorienteret familie indsats – eller fællesskaber, hvor vi er sammen om 'noget'.

- Fællesskaber og aktiviteter i forgrunden: Eksperimentering med hvor og hvordan vi kan skabe erfaringer og sammenhænge, hvor problemer træder i baggrunden?
- At skabe inkluderende fællesskaber i gråzonen mellem kommune og civilsamfundsaktører, konfliktuelle måder hvorpå professionelle, lokale, frivillige, børn og forældre bidrager i medgang og modgang - som skabere af fællesskaber (fx Paludan uroligheder og Nørrebro-løb)
- Fællesskabelse, skabt af mange aktører, med mange forskellige og bevægelige positioner, er konfliktuelt, men kan samtidig give deltagernes ressourcer substans og skabe fælles mening og tilhørsforhold gennem engagement
- Den vedvarende, fællesskabende kamp for anerkendelse og (økonomisk) rum / overlevelse – et vedvarende konfliktuelt (sam)arbejde: Lidt forskellige arbejdsvilkår og forankringer i kommunen - Street Lab, som del af Den Sociokulturelle Landsby versus Nørrebro.

POINTER

Det forebyggende arbejde med identitetsskabelse og tilhørsforhold er konfliktuelt – man kan ikke som forebyggende indsats kontrollere alle de konflikter, fællesskaber og (potentielle og stærke) tilhørsforhold som børn, unge og familier spejler sig i og skabes gennem.

Men vi kan man forsøge at forstå interpellationsprocesserne helhedsorienteret og nuanceret.

Ved at bevæge sig ud fra egen matrikel og samarbejde på tværs af kontekster med mange forskellige parter arbejdes der mere helhedsorienteret → nye muligheder for at komme til forståelse med børn, unge og borgere i og på tværs af forskellige sammenhænge, og som del af overlappende fællesskaber og fælles aktiviteter vise nye veje, hvormed man kan deltage.

Det gælder både de sammenhænge, hvor man kan blive til som medskaber og ressource i lokalmiljøer, men også særligt i de konfliktuelle situationer og sammenhænge, hvor der er mange muligheder for at (gen)skabe en identitet som problem eller ballademager.

REFERENCER

Christensen, T. W. & Mørck, L. L. (2017). *Bevægelser i og på tværs af ekstreme grupper og bande- og rockermiljøet: En kritisk undersøgelse og diskussion af "cross-over* [Movements in and across extremist groups and the "biker gang environment": A critical examination and discussion of cross-over]. København: Århus University.

Ilic, I. & Mørck (in prep.) StreetDecency - overskridelse af polariseringer i 'gade' versus 'institution'.

Mørck, L. L. (2006). *Grænsefællesskaber: Læring og overskridelse af marginalisering*. Frederiksberg: Roskilde Universitets Forlag.

Mørck, L. L. & Hansen, P. (2015). Fra Rocker til akademiker [From biker gang member to academic]. *Psyke & Logos*, 36(1), 266-298.

Mørck, L. L. Hussain, K., Møller-Andersen, C., Ozupek, T., Palm, A. & Vorbeck, I. (2013). Praxis development in relation to gang conflicts, Copenhagen Denmark. *Outlines*, 79-105.

Mørck, L. L. & Khawaja, I. (in press). Learning to be a good Muslim. Movements beyond gang engagement and radicalization. In *Situated learning - revisited* (In prep - working title).

Mørck, L. L. (2014) "Learning to live": Expansive learning and mo(ve)ments beyond 'gang exit'. In J. L. Polman, E. A. Kyza, D. K. O'Neill, I. Tabak, W. R. Penuel, A. S. Jurow, L. D'Amico (red.). *Learning and becoming in practice: The International Conference of the Learning Sciences* (ICLS vol.1, s. 487-494).

REFERENCER

Mørck, L. L., Elholm, N. & Jensen, S. (2012). Praksisudvikling og respektproduktion – gennem positiv interpellation og solidarisk kritik. I Christensen, G. & Andersen, F. (2012). *Den positive psykologis metoder*. Samfundslitteratur.

Mørck, L. L. (2016). Alternativer til bande-exit [Alternatives to gang-exit]. In Dorf, H. & Jensen, N.J. (red.). *Studier i pædagogisk sociologi* (pp. 325-354). Aarhus: Aarhus Universitetsforlag.

Mørck, (2018). *Mo(ve)ment beyond Marginalization*. Nordiske Udkast 2018.

Mørck, L. L. & Celosse-Andersen, M. (in press). *Mo(ve)ment-methodology - Identity formation moving beyond gang involvement*. *Annual Review of Critical Psychology*.

Mørck, L. L., Hartvig, K., Bildstedfelt, C. (In press). *New meanings, new communities and new identity? Former (biker) gang members involved in public sharing of life experiences*. Routledge.

Mørck, L. L. (in press). *New standards for social practice ethics? Researching processes of gang exit with former gang members*. Brotherton, D. & Gude, R. J. (Eds.). *Critical criminology* (working title). Routledge.

Nissen 2004. *Communities og interPELLerende fællesskaber*. S. 93 -120 I Berliner, P. (2004). *Community psykologi*. København: Frydenlund Grafisk

AARHUS
UNIVERSITET

AT UDVIKLE PROTOTYPER SOM CASEBASEREDE ANALYSER -> MODELLER

Metodeudviklingsmæssigt er det projektets mål at udvikle og formidle prototyper som *casebaserede modeller* for, hvordan kommuner kan organisere rammer, der fremmer brobygning og fællesskabende praksis – dvs. empirisk baserede modelcases, reflekteret teoretisk og metodisk:

- 1) Hvordan arrangeres brobygning, fællesskabende praksis og arbejdet med meningsfuld dokumentation, så den også engagerer børn, unge, voksne og familier i udsatte positioner?
- 2) Hvordan forholder projekterne sig til aktuelle samfundsmæssige tendenser til etnisk og social polarisering, hvordan kan man arbejde med at undgå at reproducere polarisering?
- 3) Hvordan står projektets brobygning, fællesskabende praksis og dokumentationsformer i forhold til udvalgte *forløbere*?

